

باسمه تعالی

سوالات پرتکرار طرح مهارت یار

فصل اول - موارد عمومی، مدیریت کلان و راهبردی

۱-۱. دوره ویژه مدرسی چیست؟

این دوره، با هدف ارتقای مهارتی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی در توانایی تدریس دانشگاهی از طریق تدریس واقعی در دوره‌های کاردانی و کارشناسی و کارشناسی (دانشگاه) طراحی شده است و به عنوان یک جایزه تحصیلی (Scholarship) به دانشجویان اعطا می‌شود. دانشجویان پذیرفته شده در این دوره، با گذراندن ۴۰ ساعت (معادل ۲ واحد) دوره توان‌افزایی مدرسی به صورت فشرده و رایگان، آماده تدریس دانشگاهی می‌شوند و با عنوان مهارت یار (SA)، به صورت هدایت‌شده و با راهبری و نظارت مدرس پشتیبان، در کسوت مدرس دانشگاهی حاضر می‌شوند و تدریس دروس مهارتی را بر عهده می‌گیرند. در این برنامه، مهارت‌یاران علاوه بر تجربه تدریس در محیط واقعی و حرفه‌ای و کسب مهارت تدریس و انتقال مفاهیم، موفق به تعمیق دانش تخصصی خود از طریق تدریس دانشگاهی (Learning by Teaching) می‌گردند.

مهارت‌یاران پس از تدریس ۲۴ واحد در یکی از واحدهای دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی (به عنوان کارورزی دوره مدرسی) و ۲ واحد دوره توان‌افزایی (یک بخش نظری-یک بخش عملی)، موفق به کسب گواهینامه دوره ویژه مدرسی می‌گردند که مزایایی را برای ادامه حضور حرفه‌ای آنها در کسوت مدرسی در دانشگاه آزاد اسلامی به همراه دارد.

دوره توان‌افزایی مهارت یاران شامل ۱۲ ساعت مهارت‌های یاددهی ویژه مربیان مهارتی و ۲۸ ساعت آموزش تخصصی مربیگری دروس مهارتی رشته خاص؛ که شامل دوره‌های مهارتی یاددهی در مدرسه عالی مهارتی دیداکتیک و دوره‌های تخصصی تربیت مربی مهارتی در مدرسه عالی تربیت مربی مهارتی در واحدها و مراکز دانشگاهی است.

۱-۲. آیا این طرح با دستیاری تخصصی که از تسهیلات باشگاه به شمار می‌رود تفاوت دارد؟

از دیدگاه جایگاه قانونی، افراد پذیرفته شده در طرح، در چارچوب دستورالعمل دستیاری تخصصی باشگاه از مزایای تسهیلات باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان بهره‌مند می‌شوند. این طرح در قالب طرح مهارت یاری دستورالعمل فوق‌الذکر پی‌گیری و اجرا می‌شود.

۱-۳. چرا این طرح برای دانشگاه و برای کشور مهم است؟

در راستای اجرائی‌سازی اقدام «طراحی و اجرای ساز و کار منعطف هدایت تحصیلی دانشجویان در هماهنگی با استعدادهای فردی، روند فعالیت‌های علمی ایشان و آینده شغلی» راه‌کنش تغییر نظام تعاملی استاد و دانشجو و افزایش انعطاف‌پذیری فرایند آموزش مبتنی بر استعدادها و تقویت قدرت ابتکار و خلاقیت دانشجو از بسته کاری «ارتقای کیفیت و کارآمدی دوره‌های تحصیلی» سند تحول و تعالی دانشگاه در جهت رسیدن به اهداف مندرج در فصل دوم اساسنامه باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان درخصوص حمایت از دانشجویان و ارتقای توانمندی‌های دانشجویان شاغل به تحصیل در دوره‌های تحصیلی کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه آزاد اسلامی به منظور تربیت استادکاران ماهر آینده در زمینه سطح مهارت‌های یاددهی آن‌ها، معاونت علوم تربیتی و مهارتی با همکاری باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان اقدام به برگزاری دوره ویژه مربی مهارتی می‌نماید که می‌توانند با کسب شرایط لازم به عنوان مهارت‌یار انتخاب و بعد از گذراندن الف) دوره‌های مهارتی یاددهی در مدرسه عالی مهارتی دیداکتیک و ب) دوره‌های تخصصی تربیت مربی مهارتی در مدرسه عالی تربیت مربی مهارتی در واحدها و مراکز دانشگاهی مشغول به کارورزی و از تسهیلات آن بهره‌مند شوند. در تمامی سیستم‌های آموزشی یکی از اهداف تربیت دانشجویان تامین نیروی انسانی نظام آموزش عالی و به عبارتی تربیت استادان خبره آینده است. این مهم، از دیدگاه ارتقای تخصصی دانشجویان، مورد توجه همه دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه آزاد اسلامی بوده است. اما بال دیگر این نظام تربیتی، انتقال مهارت‌های معلمی از دیدگاه علوم تربیتی است و این موضوع، حلقه مغفول زنجیره استادپروری است. واضح است که آموزش این مهارت تنها از مسیر تمرین و تجربه حاصل می‌شود. پس نظام تربیت استاد خبره آینده، نیازمند فرآیند مشق‌آستادی است. مشقی که از مسیر تدریس هدایت شده به مقاطع پایین‌تر و دانشجویان جوان و حضور در محیط‌های کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات صحرایی عملی می‌شود. این موضوع، نه تنها راه استادپروری است، بلکه به عمیق شدن دانش تخصصی دانشجویان هم کمک شایانی می‌کند).

همچنین در این زمینه فرآیندهای توان‌افزایی **مهارت‌یاران**، نظارت مدرس پشتیبان و ارزیابی مهارت‌یاران دیده شده است که نگرانی‌های پیرامون کیفیت آموزش مهارت‌یاران در واحدهای دانشگاهی مرتفع شود. علاوه بر موارد فوق، ارتباط سازمانی دانشجویان با دانشگاه آزاد اسلامی در مقایسه با مدرسان حق‌التدریس، زمینه نظارت‌پذیری و هماهنگی بیشتر را در این برنامه مهیا می‌کند و کنترل و ارتقای کیفیت آموزش دانشگاهی را تضمین می‌کند.

۴-۱. ظرفیت کمی برنامه دوره ویژه مهارت یاری چقدر است؟

این ظرفیت وابسته به نیاز واحد و گروه تخصصی متغیر است و بیشتر در رشته های پرمخاطب دوره های کاردانی و کارشناسی متمرکز است تا استادان آینده در این رشته ها برای فردای کشور تامین گردد. پیش بینی می شود بر اساس نیازسنجی انجام شده در کشور، مجموع این ظرفیت (۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰) مهارت یار از میان دانشجویان متقاضی باشد.

۵-۱. این ظرفیت کمی بزرگ، چگونه و با تعدیل چه بخشی از ظرفیت مدرسان دانشگاه آزاد اسلامی ایجاد شده است؟

با توجه به اینکه در بسیاری از رشته های دانشگاهی در مقاطع کاردانی و کارشناسی، از اساتید مدعو استفاده می شده است که ارتباط سازمانی با دانشگاه آزاد اسلامی ندارند، بخشی از این ظرفیت به مهارت یاران اختصاص داده شده است.

۶-۱. هزینه های دوره ویژه مدرسی از چه منبعی تامین می شود؟

هزینه های فعالیت های ستادی (نظیر ثبت نام، احراز شرایط دستگیری، توزیع به واحدهای دانشگاهی، نظارت و ارزیابی و ...) بر عهده سازمان مرکزی دانشگاه و از ماموریت های ستاد مرکزی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان خواهد بود.

هزینه دوره های توان افزایی بر عهده ستاد استان خواهد بود و کسر درآمدهای ناشی از معافیت شهریه دانشجویان، مطابق تدریس در دروس اختصاص داده شده به آنان در واحدهای دانشگاهی، از محل تامین درآمدهای واحدهای دانشگاهی محل تدریس خواهد بود.

۸-۱. آیا طرح مهارت یاری نام دیگر حق التدریس است؟

اگرچه پیش از این تدریس دانشجویان برای مقاطع دیگر، به عنوان حق التدریس تلقی می شده است، اما برنامه حاضر برای دانشجویان یک دوره آموزشی نظری- عملی، از طریق کار واقعی در محیط آموزشی، به شمار می رود و به دنبال تربیت مدون مدرسان قابل اتکا برای آینده کشور است و گواهی ویژه مدرسی اعطا شده راه را برای رسمی کردن این فرآیند در دانشگاه آزاد اسلامی و در کشور مهیا می کند.

۸-۱. آیا طرح مهارت یاری، درآمد شهریه ای واحدها را کاهش می دهد؟

خیر، طرح مهارت یاری تغییری در درآمد یا هزینه واحد دانشگاهی محل تدریس یا محل تحصیل مهارت یار ایجاد نمی کند. تنها مسیر اخذ شهریه دانشجویان را تغییر می دهد.

فصل دوم : تعاریف

۲-۱. **مهارت یار**^۱: منظور دانشجوی دوره کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری شاغل به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی است که با پذیرش در دوره ویژه مربی مهارتی، شرایط کارورزی در کلاس‌های مهارتی دانشگاه را کسب می‌نماید.

۲-۲. **دوره کارورزی**: دوره عملی مهارت‌یاری و تدریس در کلاس درس است.

۲-۳. **دوره ویژه مربی مهارتی**: دوره مهارتی یاددهی و تخصصی تربیت مربی مهارتی درس یا دروس مهارتی خاص هر رشته و کارورزی در کلاس درسی مربوط است.

۲-۴. **درس مهارتی**: درس عملی (کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات صحرایی) یا قسمت عملی درس نظری-عملی است.

۲-۵. **مدرسه عالی دیداکتیک**^۲: به کارگیری روش‌های نوین یاددهی موثر مربی محور جهت توانمندسازی مدرس و بهینه‌سازی فرایند آموزش است که با ماموریت آموزش‌های حرفه‌ای و مهارتی به بازآموزی استادان و مربیان می‌پردازد.

۲-۶. **دانشکدگان**: منظور دانشکدگان مهارت و کارآفرینی است که ذیل معاونت علوم تربیتی و مهارتی دانشگاه آزاد اسلامی فعالیت دارد.

۲-۷. **دانشکده**: منظور دانشکده مهارت و کارآفرینی که ذیل دانشکدگان مهارت و کارآفرینی فعالیت دارد.

۲-۸. **گروه‌های مهارتی**: گروه‌های تخصصی مهارتی شامل: ۱- گروه مهارتی صنعت و علوم پایه ۲. گروه مهارتی مدیریت و خدمات اجتماعی ۳. گروه مهارتی فرهنگ و هنر ۴. گروه مهارتی کشاورزی و منابع طبیعی ۵. گروه مهارتی امور دام، طیور و آبزیان ۶. گروه کارآفرینی

1 . Skilled assistant

2 . Didactic

فصل سوم : متقاضیان مهارت یاری

۱-۳. حداقل شرایط تخصصی لازم برای ثبت نام در سامانه مهارت یار دارا بودن یکی از موارد زیر است:

- ✓ داشتن گواهی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور یا مراکز بین المللی مورد تأیید؛
- ✓ داشتن سوابق تجربی مفید در حرفه مربوط؛
- ✓ جواز کسب یا گواهی فعالیت صنعتی / خدماتی در حرفه مربوط؛
- ✓ داشتن گواهینامه دوره‌های ضمن خدمت معتبر در رشته مهارتی مرتبط؛
- ✓ داشتن سوابق داوری در مسابقات و رویدادهای مهارتی در سطوح استانی، ملی و بین المللی؛
- ✓ دارای رتبه در مسابقات و رویدادهای مهارتی استانی، ملی و بین المللی؛
- ✓ راه یافته به مرحله ملی و بین المللی مسابقات و رویدادهای مهارتی؛
- ✓ مدرس و آزمون گر مورد تأیید سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور یا مراکز بین المللی مورد تأیید.

۲-۳. مخاطبان این طرح چه کسانی هستند؟ شرایط ثبت نام چگونه است؟

کلیه دانشجویان فعال دوره دکتری، کارشناسی ارشد و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) دانشگاه آزاد اسلامی که ترم اول تحصیل خود را گذرانده اند تا زمان تسویه حساب با دانشگاه، می توانند در این برنامه ثبت نام کنند و دروس و واحدهای دانشگاهی پیشنهادی خود را برای تدریس اعلام کنند و در صورت انتخاب متقاضیان به عنوان مدرس درس از سوی واحدهای دانشگاهی، به عنوان مهارت یار انتخاب می شوند.

۳-۳. از مشارکت کنندگان در این طرح چه انتظاری می رود؟ چه فعالیت هایی می کنند و چه وظایفی دارند؟

مشارکت کنندگان در طرح، مانند مدرسان دیگر، کلیه فرآیندهای آموزشی یک یا چند درس دانشگاهی را بر عهده می گیرند و نسبت به خروجی های آن مسئول هستند. فرآیندهای تهیه طرح درس، تدریس، آزمون و ارزیابی، اعلام نمرات و کلیه فرآیندهای مرتبط بر عهده مهارت یار پذیرفته شده است. همچنین مهارت یار باید ارتباط سازنده ای با مدرس پشتیبان به عنوان مشاور خود ایجاد کند.

انتظار می رود که مهارت یار از فرصتی که برای تجربه تدریس دانشگاهی در اختیار او گذاشته شده است، برای شناساندن خود به عنوان یک مدرس قابل اتکا به خوبی استفاده کند و انتظارات دانشجویان، مدرس پشتیبان و مدیر گروه مرتبط را برآورده سازد.

۳-۴. سقف میزان تدریس مهارت یار در یک ترم چقدر است؟

مهارت یار می تواند به میزان ۱۶ واحد در حداقل سه نیمسال تحصیلی تدریس داشته باشد؛

۳-۵. مشارکت کنندگان در این طرح از چه مزایایی بهره مند می شوند؟

مهارت یار در دوره کارورزی تدریس، از معافیت بخشی از شهریه، متناسب با میزان تدریس و معادل با مربی پایه یک برخوردار خواهد بود. همچنین دوره های توان افزایی مهارت یاران رایگان است.

مهارت یار پس از اخذ گواهی دوره ویژه مدرسی، می تواند به عنوان مهارت یار معادل با مربی پایه دو ادامه دهد.

۳-۶. مدرس پشتیبان مهارت یاری چه نقشی دارد؟

مدرس پشتیبان مهارت یار وظیفه راهبری، مشاوره و هدایت مهارت یار را برای تربیت استاد آینده بر عهده دارد. اهم وظایف مدرس پشتیبان به شرح زیر است:

- بررسی و تایید طرح درس مهارت یار
- حضور حداقل یک جلسه در کلاس تدریس مهارت یار
- بررسی و تایید روش ارزیابی دانشجویان توسط مهارت یار
- ثبت ارزیابی مهارت یار در سامانه
- انتقال تجربیات آموزشی/مهارتی به مهارت یار
- پاسخگویی به پرسش های مهارت یار
- رسیدگی به مطالبات دانشجویان از مهارت یار

۳-۷. مدرس پشتیبان از چه مزایایی بهره مند می شود؟

مدرس پشتیبان، بخشی از ساعات حضور خود را به این امر اختصاص می دهد و این ساعات، جزء فعالیت های تدریس و حضور استاد، قابل محاسبه است. میزان ساعت محاسبه شده متعاقباً اعلام می شود.

۳-۸. شرایط اخذ گواهی دوره ویژه مدرسی چیست؟

گواهی دوره ویژه مدرسی به مهارت یارانی اعطا خواهد شد که شرایط زیر را کسب کرده باشند:

- گذراندن موفق دوره های دفتر توان افزایی با احراز نمره قبولی
- گذراندن موفق دوره های مهارتی یاددهی در مدرسه عالی مهارتی دیداکتیک
- گذراندن موفق دوره های تخصصی تربیت مربی مهارتی در مدرسه عالی تربیت مربی مهارتی در واحدها و مراکز دانشگاهی
- تایید کمیت تدریس مهارت یار با گزارش واحد(های) محل تدریس
- تایید کیفیت تدریس قابل قبول از نمره ارزشیابی دانشجویان در نیمسال های تدریس شده
- رعایت شئونات و نظم و انضباط آموزشی (عدم رعایت این بند، در هر مرحله ای موجب لغو طرح مهارت یاری و مزایای مرتبط به آن خواهد بود).

۳-۹. چگونه در طرح ثبت نام کنیم؟

متقاضیان طرح مهارت‌یاری می‌توانند در مهلت ثبت نام به سایت باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان به آدرس bpj.iau.ir مراجعه و در بخش مهارت‌یار تقاضای خود را ثبت کنند.

۳-۱۰. آیا حضور در دوره ویژه مدرسی برای دانشجوی هزینه دارد؟ آیا درآمد دارد؟

هیچ هزینه‌ای برای مراحل ثبت نام، پذیرش و کارورزی مدرسی از دانشجویان متقاضی اخذ نمی‌شود. همچنین دانشجویان متقاضی و ثبت نام کرده در طرح، می‌توانند در دوره‌های توان افزایی اعلام شده به صورت رایگان ثبت نام کنند. گذراندن موفق این دوره‌ها برای بار اول رایگان است.

همچنین در صورت پذیرش و اختصاص درس به مهارت‌یاران از سوی واحد دانشگاهی، از معافیت بخشی از شهریه تحصیلی خود، چنانچه ذکر شد، برخوردار خواهند شد.

۳-۱۱. مهارت‌یاران چگونه از نتیجه پذیرش در طرح یا وضعیت پرونده خود مطلع می‌شوند؟

کلیه فرآیندهای ثبت نام، اطلاع‌رسانی، توزیع به واحدهای دانشگاهی، گزارش فعالیت تدریس انجام شده و نظایر آن در سامانه مهارت‌یار باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان قابل مشاهده و پی‌گیری است.

۳-۱۲. پس از اخذ گواهی ویژه مدرسی، چه مزایا و فرصت‌هایی برای مهارت‌یار ایجاد می‌شود؟

چنانچه ذکر شد، این گواهی نشانگر توانمندی قابل اتکا و تجربه موفق و هدایت شده مهارت‌یار در تدریس دروس مهارتی است. لذا علاوه بر مزایایی که پیش از این ذکر شد، این افراد به صورت طبیعی فرصت و اولویت جذب در محیط‌های دانشگاهی را خواهند داشت و در صورت جذب در دانشگاه آزاد اسلامی، از پایه ۲ آغاز به کار خواهند کرد.

فصل چهارم - مدیران اجرایی

۴-۱. اگر محل تحصیل دانشجو و محل تدریس مهارت‌یار در یک واحد دانشگاهی نباشد، معافیت

شهریه مهارت‌یاری او چگونه به واحد محل تحصیل منتقل می‌شود؟

واحد دانشگاهی محل تدریس، مبلغ معافیت شهریه مصوب را برای مهارت‌یار مطابق قوانین جاری دانشگاه به واحد دانشگاهی محل تحصیل او منتقل می‌کند و در حساب شهریه مهارت‌یار در واحد محل تحصیل ثبت می‌شود. همچنین میزان تدریس مهارت‌یار از سوی واحد محل تدریس در سامانه مهارت‌یار باشگاه ثبت می‌شود.

۴-۲. آیا مهارت‌یاران کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی محسوب می‌شوند؟

خیر، مهارت‌یاران بخشی از روند آموزش خود را به عنوان دوره ویژه مدرسی طی می‌کنند و موارد مرتبط شغلی کارکنان دانشگاه بر این افراد قابل اطلاق نیست.

۳-۴. جریان کاری و زمان بندی طرح چگونه است؟

ثبت نام طرح مهارت یاری برای نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۵ تا ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ انجام می پذیرد.

پس از آن با بررسی و صحت سنجی مندرجات آموزشی ثبت شده توسط باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان محل تحصیل دانشجویی، اطلاعات دانشجویان متقاضی، به واحدهای پیشنهادی محل تدریس ارسال می شود. نتیجه مهارت یاری آنان مشخص و در برنامه دروس آموزشیار واحدهای دانشگاهی محل تدریس ثبت خواهد شد و سپس مهارت یاران، به عنوان مدرس بر سر کلاس حاضر خواهند بود. همچنین زمانبندی دوره های توان افزایی متعاقباً اعلام خواهد شد.

۴-۴. نقش باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان در واحد تحصیل متقاضی چیست؟

باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان واحد تحصیل دانشجوی متقاضی، وظیفه صحت سنجی و تایید مندرجات آموزشی فرم تقاضا را بر عهده دارد.

فصل پنجم - سامانه ثبت نام و ثبت درخواست مهارت یار

۱-۵. آدرس مستقیم سامانه چیست؟ و چه اطلاعاتی برای ثبت نام لازم است؟

متقاضیان می توانند از طریق آدرس <https://portal.bpj.iau.ir/sa/register> وارد شوند و با ثبت اطلاعات نام و نام خانوادگی، کد ملی و شماره تلفن همراه عضو سامانه بشوند، پس از عضویت یک کد فعال سازی برای شماره موبایل ثبت شده ارسال خواهد شد، پس از ثبت کد وارد سامانه خواهید شد.

۲-۵. روند ثبت اطلاعات و تقاضا به چه صورت است؟

پس از عضویت در سامانه، می توانید از طریق دکمه ثبت اطلاعات طی 15 مرحله اطلاعات و تقاضای خود را ثبت نمایید. برای کسب اطلاعات بیشتر صفحه راهنمای ثبت نام را مطالعه بفرمایید.

۳-۵. پس از ثبت نام کد فعال سازی ارسال نمی شود؟

چنانچه با کیبورد انگلیسی شماره موبایل را ثبت کرده باشید و فیلترشکن نیز خاموش باشد، کد فعال سازی ارسال خواهد شد.

۴-۵. تصویر پرسنلی باید چگونه باشد؟

تصویر پرسنلی جدید و تمام رخ با زمینه سفید انتخاب و آپلود شود. دقت داشته باشد اندازه تصویر نهایتاً ۵۰۰ در ۵۰۰ پیکسل و فرمت های تصویر jpg یا png و اندازه فایل حداکثر ۵۰۰ کیلوبایت باشد.

۵-۵. ثبت رزومه اجباری است؟

بله، در مرحله دوم ثبت اطلاعات، ثبت رزومه اجباری است. در این مرحله می‌توانید رزومه خود را با فرمت های rar یا zip یا pdf بارگذاری نمایید. اندازه فایل حداکثر ۵ مگابایت باشد.

۵-۶. دانشجویانی که سابقه تدریس در دانشگاه دارند، باید در این طرح ثبت نام کنند؟

بله، کلیه دانشجویانی که می‌خواهند در دانشگاه آزاد اسلامی تدریس داشته باشند حتی اگر کد تدریس هم دارند، باید در سامانه مهارت‌یار تقاضای تدریس‌شان را ثبت نمایند.

۵-۷. برای ویرایش یا تکمیل اطلاعات از چه طریقی اقدام شود؟

برای ویرایش یا تکمیل اطلاعات از طریق ورود به سامانه و ثبت اطلاعات می‌توانید اقدام کنید و مجدداً ۱۵ مرحله را تأیید و تکمیل نمایید.

۵-۸. آیا ثبت نام در این سامانه و ثبت تقاضای مهارت یار هزینه دارد؟

خیر، ثبت نام در این سامانه کاملاً رایگان است. دانشجویان دکتری دانشگاه آزاد اسلامی می‌توانند به صورت رایگان درخواست مهارت یار خود را ثبت نمایند.

۵-۹. آیا دوره آموزشی هزینه دارد؟

خیر، دوره آموزشی مدرسی کاملاً رایگان است.

۵-۱۰. آیا مهلت ثبت نام تمدید خواهد شد؟

خیر